

การวิเคราะห์ผลกระทบ

จากการยกร่างพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่น
ของประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พ.ศ.

๑. หลักการและเหตุผล

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

เหตุผล

โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญมีสถานะเป็นองค์กรฝ่ายตุลาการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มีความแตกต่างจากองค์กรอิสระอื่นตามรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ให้ตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย ดังนั้น จึงสมควรกำหนดให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นในลักษณะเดียวกับข้าราชการตุลาการและตุลาการศาลปกครอง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ความเป็นมา

สืบเนื่องจาก เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้ง ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดิน ประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และประธานกรรมการและกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มีความแตกต่างจากประธานศาลฎีกา รองประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และรองประธานศาลปกครองสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิของประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราว ทั้งที่เป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการเช่นเดียวกับศาลรัฐธรรมนูญ จึงได้เสนอให้มีการยกร่างกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ต่อมา คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ อนุมัติหลักการร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงค่าตอบแทนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง รวม ๖ ฉบับ ซึ่งรวมถึงการให้แยกการกำหนดเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญออกเป็นกฎหมายเฉพาะ และให้กำหนดการมีสิทธิได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตามภาวะเศรษฐกิจในลักษณะเดียวกันกับประธานศาลฎีกา รองประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และรองประธานศาลปกครองสูงสุด ในอัตรา ๑๒,๕๐๐ บาท/เดือน และ ๗,๓๐๐ บาท/เดือน ตามลำดับ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ จนถึงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ ให้นำเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวมารวมเป็นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามหลักการเดียวกับกรณีของศาลยุติธรรมและศาลปกครอง

๓. สาระสำคัญของร่างกฎหมาย

(๑) ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓)

(๒) ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในช่วงระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ จนถึงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ได้รับเงินเพิ่มในระหว่างระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในอัตรา ๑๒,๕๐๐ บาทต่อเดือนสำหรับประธานศาลรัฐธรรมนูญ และ ๗,๓๐๐ บาทต่อเดือนสำหรับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา ๔)

(๓) ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ จนถึงวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีสิทธิได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ โดยให้รับเพิ่มขึ้นเฉพาะส่วนที่ขาดอยู่ และให้นำอัตราเงินเดือนตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การคำนวณบำเหน็จตอบแทนตามพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้ง ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดิน ประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และประธานกรรมการและกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา ๕)

(๔) ในกรณีที่สมควรปรับอัตราเงินเดือนของประธานศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้าการปรับอัตราเงินเดือนดังกล่าวเป็นการปรับเพิ่มเป็นร้อยละเท่ากันทุกอัตราและไม่เกินร้อยละสิบของอัตราที่ใช้บังคับอยู่ การปรับให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้ถือว่าบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในกรณีที่การปรับเป็นร้อยละเท่ากันทุกอัตราดังกล่าว หากทำให้อัตราหนึ่งอัตราใดมีเศษไม่ถึงสิบบาทให้ปรับตัวเลขเงินเดือนของอัตราดังกล่าวให้เพิ่มขึ้นเป็นสิบบาท และมีให้ถือว่าเป็นการปรับอัตราร้อยละที่แตกต่างกัน (ร่างมาตรา ๖)

(๕) ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีสิทธิได้รับประโยชน์ตอบแทนอื่น ดังต่อไปนี้ (๑) การประกันสุขภาพ และ (๒) ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โดยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงิน วิธีการเบิกจ่าย และอัตราค่าประกันสุขภาพ และค่าใช้จ่ายในการเดินทางดังกล่าว ให้เป็นไปตามระเบียบที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด (ร่างมาตรา ๗)

๔. ผลกระทบจากการยกร่างพระราชบัญญัติ

(๑) ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กระทรวงการคลัง และสำนักงานงบประมาณ

(๒) ผลกระทบต่อบุคคลตาม (๑)

เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. จะทำให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญฉบับแรก ซึ่งมีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๐ ประกอบมาตรา ๑๙๓ วรรคสอง ที่บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนเป็นการเฉพาะตามความเหมาะสมตามที่กฎหมายบัญญัติ

และจะส่งผลให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในช่วงระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ จนถึงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ได้รับเงินเพิ่มในระหว่างระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในอัตรา ๑๒,๕๐๐ บาทต่อเดือนสำหรับประธานศาลรัฐธรรมนูญ และ ๗,๓๐๐ บาทต่อเดือนสำหรับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับที่ข้าราชการตุลาการและตุลาการศาลปกครองได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวในช่วงระยะเวลาดังกล่าว และนำเงินเพิ่มดังกล่าวมารวมเป็นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นอัตราที่ เท่าเทียมกับประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด รองประธานศาลฎีกา และรองประธานศาลปกครอง สูงสุด

สำหรับบทบัญญัติที่สำคัญอื่น ๆ ได้แก่ การกำหนดให้การปรับอัตราเงินเดือนของประธานศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้าการปรับอัตราเงินเดือนดังกล่าว เป็นการปรับเพิ่มเป็นร้อยละเท่ากันทุกอัตราและไม่เกินร้อยละสิบของอัตราที่ใช้บังคับอยู่ ให้กระทำโดยตราเป็น พระราชกฤษฎีกา และการกำหนดให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีสิทธิได้รับประโยชน์ ตอบแทนอื่น ดังต่อไปนี้ (๑) การประกันสุขภาพ และ (๒) ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง นั้น เป็นกรณีที่มีการบัญญัติ ไว้ในกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้ง ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดิน ประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และประธาน กรรมการและกรรมการตรวจเงินแผ่นดินอยู่แล้ว จึงไม่มีผลกระทบต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญหรือตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ แต่อย่างใด

นอกจากผลกระทบต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญหรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นผลกระทบในทางบวกแล้ว การยกเว้นพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่น ของประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. อาจส่งผลกระทบต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณ ซึ่งจะได้รับผลกระทบในเรื่องการจัดสรรงบประมาณ สำหรับใช้ในการจ่ายเงินเพิ่ม เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งสำหรับประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่อย่างไรก็ตาม กรณีถือได้ว่ามีความจำเป็น เนื่องจากการยกเว้น พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น รวมทั้งเป็นการ ดำเนินการเพื่อให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และ ประโยชน์ตอบแทนอื่นในลักษณะเดียวกับข้าราชการตุลาการและตุลาการศาลปกครองซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ใน องค์กรฝ่ายตุลาการเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ การดำเนินการในครั้งนี้เป็นไปในคราวเดียวกับการปรับปรุงค่าตอบแทน ให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงของทุกองค์กรของคณะกรรมการพิจารณาโครงการหน่วยงานและระบบค่าตอบแทน บุคลากรภาครัฐที่ดำเนินการอยู่ในขณะนี้ ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อให้มีความสอดคล้องกับการปรับอัตราเงินเดือน ข้าราชการที่ได้ดำเนินการแล้ว เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๗

ทั้งนี้ ในการยกเว้นกฎหมายครั้งนี้ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ทำการตรวจสอบความจำเป็น ในการตราพระราชบัญญัติ ตามแบบฟอร์มหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ซึ่งในเอกสารดังกล่าวได้มีการวิเคราะห์ผลกระทบ ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ ตามเอกสารที่ได้เผยแพร่พร้อมกันนี้